

1.779

Dojković:

Šume i šumsko gospodarenje
na realno povjerbinskom dobru grofova
od E L TZ A u Vukovaru.

1309

Šume i šumsko gospodarenje

na realno povjerbinskom dobru

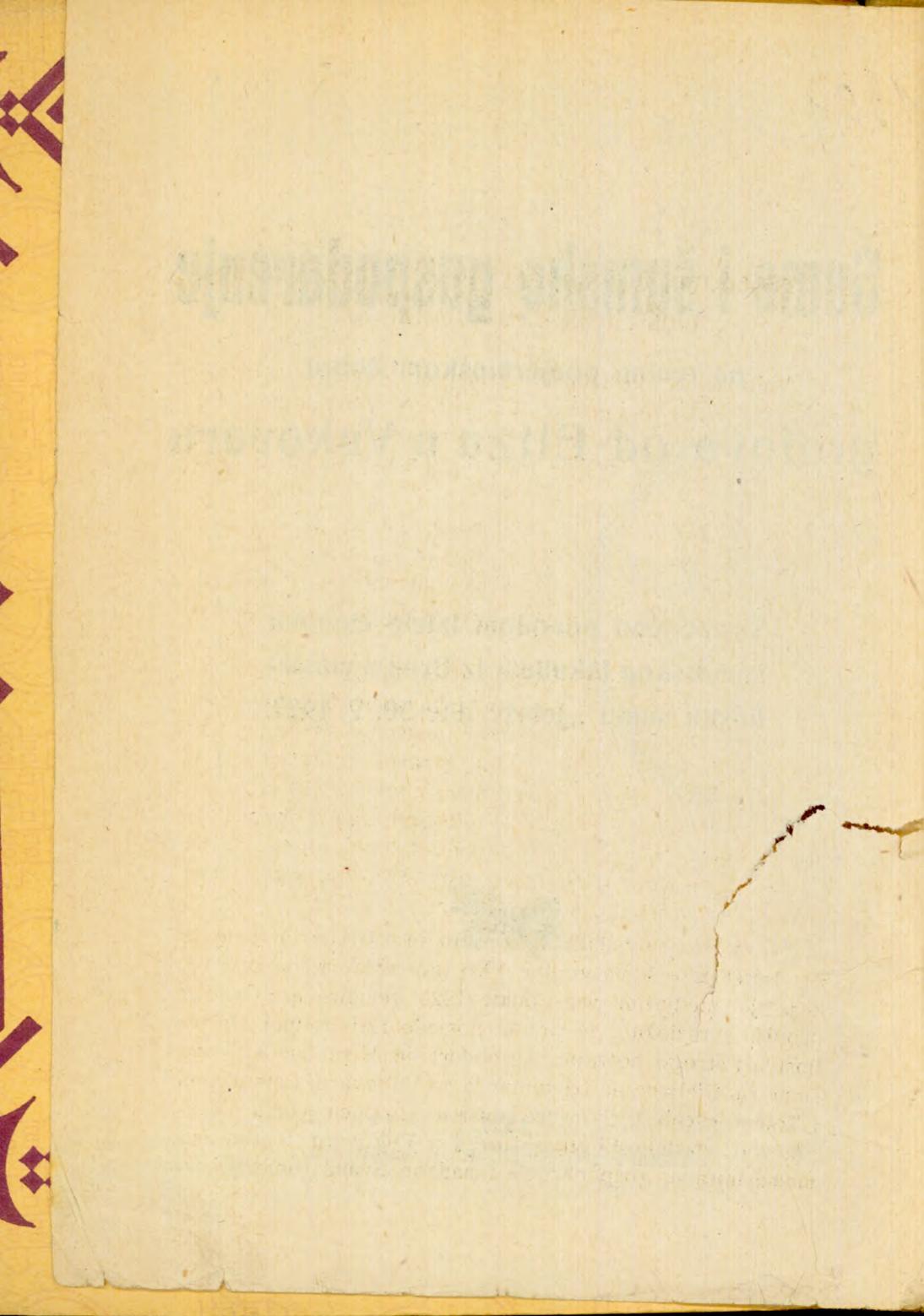
grofova od Eltza u Vukovaru

Sastavljeno povodom izleta članova
šumarskog fakulteta iz Brna u vlaste-
linsku šumu „Jelaš“ dne 30. V. 1927.

1927.

Tiskara „Novo Doba“ u Vukovaru.

1309

I. Posjedovni i gospodarstveni odnošaji šuma vlastelinstva vukovarskog.

Vukovarsko vlastelinstvo nalazi se u posjedu obitelji grofova od ELTZA još od godine 1737. — Već godine 1745. moralo je ovo vlastelinstvo prigodom osnutka Vojne Krajine, da od svoga posjeda potonjoj otstupi sedam sela sa $6\frac{1}{2}$ selišta.

Ukupni posjed tog vlastelinstva iznosio je do pred nekoliko godina 32.756 jut., od kojega je otpadalo na ekonomsku obradbu 20.177 jut., a na šume 12.389. — Godine 1890. proglašen je taj veleposjed realnim povjerbinskim dobrom.

Unutar posljednjih osam godina, oduzela je državna vlast na temelju zakonskih odredaba samoga Ustava vlastelinstvu malone sav ekonomski posjed, te je isti putem Agrarne Reforme razdijeljen na agrarne interesente. — Preostao je vlastelinstvu samo maksimum od 518 jut. i supermaksimum od 1000 jutara. Potonji ali uz obvezu, da vlastelinstvo na potonjem podržaje vlastitu ergelu, te da tude za javnu upravu uzbija pastuhe u konjogojske svrhe, a za vojsku jahaće konje.

U smislu postojalih zakonskih propisa sastavljena je za vlastelinske šume godine 1905. gospodarstvena osnova, koja je međutim već godine 1925. revidirana. Osnova propisuje razložno, te prema posjedovnoj osebini vlastelinstva i strogo potrajanje gospodarenje. U tu svrhu su sve šume razdijeljene na tri šumarije (u Vukovaru, Petrovcima i Tompojevcima), te na 32 čuvarije. Pomoću jednih i drugih vodi vlastelinški šumski ured u Vukovaru u tim šumama upravu, gospodarenje i nadzor. Svaka šumarija sa-

činjava u smislu šumsko-uredjajnom zasebnú gospodarstvenu jedinicu.

Od ukupne šumske površine otpada na visoko-šumski uzgoj jut. 9.492, a na nisko-šumski jut. 3.097. — Vlastelinske šume leže djelomice u ravnici, a djelomice na dunavskim visoravnima (Prapor). Jedan manji dio istih položen je na dunavskom otočju (jut. 1.188). Naše šume uspinju se od 84 mtr. pa sve do 150 mtr. nadmorske visine.

Uslijed višekratnih veleprodaja prastarih sastojina (*Querc. pedunc.*) na većim površinama, kao i uslijed po-manjkanja starijih dobnih razreda, zavedena je za sada ophodnja od 60 godina (bolje rečeno uredjajno vrijeme no ophodnja), unutar kojega se imade naročito nastojati oko što intenzivnijeg kultiviranja sjećina i čistina, oko njege i uzgoja srednjodobnih sastojina, te oko uporabe starijih šuma pretežito sposobnih za ogrijev (cer, grab). Naročito se opaža, da se mladje sastojine od *Querc. pedunc.*, ma da iste unutar sadanjeg uredjajnog vremena i postignu turnusom propisano uporabno doba, neće smjeti posjeći. Konačna uporaba tih mladih sastojina morati će se tim više odgadjati, što ta vrst drva u 60. godini nije jošte postigla niti debljine, koja bi nju činila iskoristivom u tehničke svrhe, pa i zato, što te sastojine u tom vremenu nisu jošte postigle svog maksimuma ni na kvantitativnom, a jošte manje na kvalitativnom prirastu. U ovo prelazno doba preostati će dakle vlastelinstu na uporabu:

A. Starije cerove (*Querc. cerr.*), grabove (*Carp. bet.*) sastojine sposobne naročito za ogrijev, te pomiješane sa nešto hrasta lužnjaka upotrebljivog za slabije tehničke sortimente;

B. dryene zalihe niskih šuma (*Robinia*, vrba, *Sal. capr.*), topola (*Pop. nigra* i *Pop. canadensis*);

C. prorede i čišćenja mladih i srednjodobnih sastojina, koje će se silom prilično morati sve intenzivnije proredjivati.

Ukupni godišnji etat iz svih navedenih sjećinskih operacija iznosi:

na glavnom užitku 31.990 m³, na medjutimnom 10.890 m³, ukupno 42.880 m³ od kojih se mora oko 15.000 m³ pričuvati za okolišno pučanstvo i agrarne interesente. Potonjima se mora drvo i paša davati iz vlastelinskih šuma uz znatno niže cijene od dnevnih prodajnih taksa. Ovo je jedna neutješna kulturna slika, jer se time uvode u šume ponovno služnosti, kojih su se napredniji narodi unutar posljednjih 100 godina nastojali što više da riješe.

Prodajne takse iznose za jedan šumski prost. mtr., ($= 1.10 \times 1 \times 1 = 1.1$ p. m.) ogrijevnog drva izradjenog u sjećini prosječno i maksimalno Din 133 za grabove cjepanice kao najbolju vrst drva, te minimalno 45—50 dinara za sjekirače i najslabije vrsti ogrijeva (topola). Za tvorivo hrastovo i trešnjevo drvo već prema dimenzijama postizava se od 250—450 dinara za m³, ugutar kojih granica se kreću cijene i za tehničke dijelove ostalih vrsti drva (grab, briješt, jasen). Iznimno postigne se za merkantilne hrastove trupce vanrednih dimenzija i osobite strukture dinara 1.400—1.600 loco sjećina. Takovog drva imademo — nážalost — već vrlo malo. Lijepi trešnjevi (*Prun. avium*) trupci nadmašuju danas prosječne cijene hrastovine i onda, ako šumska uprava raspolaže i sa kojom stotinom m³ od potonje — (Furniri!).

Visine predajašnjih cijena razumjeti će se onda, kad napomenemo, da šumom obrasla površina naše županije danas iznosi samo još 20.6% (stat. Dr. MARINOVIC), dok je naše uže područje — srez Vukovarski — obrasio samo jošte sa 13.1% šumske površine.

Kao ekscesne visine poprij. period. prirasta u našim sastojinama ističemo maksimum sa 5 m³ za crni orah pomiješan sa hrastom u dobi od godina 20; 5 m³ za kan. topolu pomiješanu sa brijestom u dobi od godina 11; 7 m³ za vrbu, kan. topolu sa nešto hrasta i brijesta u dobi od godina 21 i minimum od 1 m³ za hrast, cer, briješt, jasen u dobi od 100 godina, od 2.80 m³ za vrbu iz panja poraslu u dobi od 17 godina.

Prijateljima šumske statistike i računanja vrijednosti šuma napomenuti ćemo, da su godišnji troškovi naše uprave (v) dosele iznosili po jutru Din 163.—, dok odgojni troškovi za umjetno pošumljivanje (c) po jutru iznose Din 1.418.— Jedna i druga svota znatno će utjecati na rezultate našeg čistoprihodnog gospodarenja, pa će se reduciraju tih troškova — a da se samoj stvari niti najmanje ne naškodi — morati posvetiti osobita briga.

U pogledu lova ističemo, da se divljač uslijed nedostatnog zaokruženja periferija naših šuma sa vlastitim ekonomskim zemljишtem, ne može više gojiti u onim množinama, kako je to prije svjetskoga rata bio slučaj, gdje je divljač dovodila u pitanje i sam razvoj naših umjetnih šumskih kultura. U čednim omjerima, ali racionalno gojimo i danas srne, zeceve i fazane u našim branjevinama. To će posvjedočiti i neke naše prosjeke, koje shodno pripremismo za hranu divljači. Tamanjenju zvijeradi (od lisice) i grabilica (do kopca) posvećuje se nužna pažnja. Na ovo-proljetnom prahu šljuka ustrijelila su naša četiri gosta u devet lovnih dana 153 komada. — Konačno nam je neugodna dužnost, da Vas upoznamo sa jednim šumozatorni-kom, koji se je tek od nedavna stao uvrežavati u našim šumama. Njegovog radikalnog razaranja šuma naš Ratzeburg, Judeich-Nitsche, Eckstein, Hartig, Escherich, Lorenz nisu poznavali, i zato ćete ga uzalud u tim knjigama tražiti. Tipičan je upravo za naš okoliš, gdje je poništio već nekoliko hiljada jutara mlađih šuma — pretežito umjetnih kultura. Živi na stablu ignoriranja tudjeg vlasništva, a hra-ni se na grani nerespektovanja zakona (i temeljnog — ustava — i šumskog). Sa tog stabla silazi na naše tekuće sjećine i 3—5 godina stare umjetne kulture, te ih bezobzirnim krčenjem i pretvaranjem u ekonomsko tlo, koli u naravi, toli i u katastralnim posjedovnim listovima poništuje. Upotrebljujući današnju priliku, okrstiti ću tog šumokrazitera: Reforma agrarica exofficialis, koja nam je tekar nedavno oduzela oko 500 jut. mlađih šumskih kultura,

dok je kod imovnih općina Petrovaradinske i Brodske po-ništila već i više hiljada jutara mlađih šuma i imovno općinsko-šumskog posjeda. Jedna entomološka pojava, koja će se moći samo putem valjano primjenjenih narodno-gospodarstvenih načela i izgradnjom odgovarajućih zakona tamaniti.

Predočiv tako — makar samo u lapidarnim potezima prilike i neprilike naših sastojina dozvolite nam, da Vas sada uvedemo u jedan dio naših šuma.

II. Objekti današnjeg izleta.

Ponajprije svraćamo pozornost gg. izletnika na našu šumu „Dubrava“, koja leži na desnoj strani u smjeru današnje vožnje, oko 4 km. daleko iza Vukovara. Pred tom šumom čekati će nas naš lugar, dok se sa kola neće silaziti, niti vožnja ustavljiati.

Motrenjem vršika i najviših grančica na stablima ote šume prigodom mimovoza, zapaziti će se začudno puno suhih grančica lanjsko-godišnjeg porasta, pa i grančica, na kojima je već i ljetos list stranom uvenuo, a stranom venuti stao. (Po nekoja od napadnutih stabala biti će okrećena). Istaknuta oštećenja opažaju se u većem opsegu na površini od kojih 87 jutara, te su nam vrlo neugodna, jer se na taj način snizuje prirast u visinu stabla, pa i onaj same napadnute sastojine. Ta oštećenja prouzročuje ličinka od *Coraebus bifasciatus*.* Potonja je naročito štetnik za hrast, a štetu nanaša tako, da u obliku prstena duboko u liku izgriza spiralne brazgotine, čime presječe sve cijevi, koje grančicama privadaju hranive sokove. Naravna posljedica toga jest, da se napadnuta grančica osuši i otpasti mora. Jedina odbrana sastoji se u tome, da se tečajem više

* Zweibindiger Eichenprachtkäfer str. 142 „Die Forstinsecten Mitteleuropas K. ESCHERICH 1923.

godina i odmah čim se napadaj na grančicama — koje stani venuti — opazi, potonje posjeku i spale.

Prošav mimo tu šumu, dolazi se kroz selo Sotin do naše šume „IELAŠ“ šumarije Tompojevačke.

Na križanju prosjeka 5 i 7 u toj šumi vidjeti će izletnici u odjelu 8. stranom čisti, a stranom sa cerom pomiješani orah (*Juglans nigra*), 9 godina star i na odjelu 20. 7-godišnju jasenovu, cerovu i orahovu kulturu. Pozornost se svraća na znatnu sadanju razliku u visinama i drvenoj zalihi izmedju te obe sastojine i vrsti drva, akoprem je razlika u njihovoј dobi posve malena. U odjelu 20. osim toga se opaža znatan rivalitet u porastu u visinu, te se vidi, kako je cer nadrastao jasena. Potonjemu morati će se što prije pomoći presjecanjem cerovih vršika.

O odjelu 21. nalazi se 4-godašnja kultura hrastova i cerova uzgojena iz sjemena, te god. 1925. popunjena sa *Juglans nigra*, regijom i *Fraxinus*om. Ovdje je već napušteno prelazno šumsko-poljsko gospodarenje, pošto je njezina uporaba minula. Mlada sastojina već je povisoko odrasla, a korenje se raširilo, pa se je bojati ozleda iz obradnje tla plugom. Samo na 2 jutra posadjen je tude kukuruz za našu divljač.

U odjelu 9. napušteno je šumsko-poljsko gospodarenje, pošto su cerove biljke, jasen i orah odviše odrasle, da bi se moglo nastaviti poljodjelstvom.

Odavde se polazi na kolima do odjela 22. i 10. Jedan i drugi obrasao je 3 godine starom cerovom, brestovom i orahovom kulturom, koja je godine 1926. popunjena *Fraxinus*om. Ovdje se vidi provedba prelaznog šumsko-poljskog gospodarenja (plevljenje i okapanje biljki), koje ostaju u porabi samo još ovu godinu, pošto su biljke za nastavnu obradnju zemljišta već previsoke. Jasenove biljke ovdje posadjene pribavila je šumska uprava u vlastitoj režiji, povadiv ih kao naravni podmladak iz našeg šumskog predjela „Gunja“ (šumarija Vukovarska).

Odavde se prosljeduje kolima prosjekom 8. do križanja između odjela 22. i 39. Na lijevoj strani vožnje vidi se mlade branjevine uzgajane prelaznim šumsko-poljskim gospodarenjem, dočim se na desnoj strani nalazi sjećina od god. 1926.-27. Ova je djelomice pomladjena naravnim načinom uslijed otpada cerovog žira, koji je lanjske godine na toj sjećini slučajno urodio. Naravne pomladnje naših sjećina cerovim žirom ne smatramo načelnim načinom ogoja naših šuma, pošto si na taj način ne bi mogli u dobi sjeće osigurati visoki postotak tehnički uporabivog drva. Taj urod žira došao nam je samo dobro, da nam zastre ogojnju površinu što bolje i da nam svojedobno pruži što veće prihode iz proreda. Pošto nam Agrarna Reforma danas upravo onemogućuje uporabu prelaznog šumsko-poljskog gospodarenja, jer nam takove sjećine jednostavno oduzimlje i zemljiste na agrarne interesente razdijeljuje, to smo i na toj sjećini proveli njezino umjetno pomladjenje tako, da smo ponajprije budacima otstranili sitnicu, i nakon toga posjekli sjećinu, te drva s nje maknuli. Na tako očišćenoj sjećini posijali smo u redove jedan od drugoga 1½ mtr. udaljene, u brazde izrezane plugom cerov i hrastov žir, te smo istodobno posadili 2-godišnje jasenove biljke kao primjesu budućeg tehničkog drva. Da se potonja količina jošte poveća, to će se ove jeseni pšaslati u redove 1-godišnje orahove biljke i one od Prun. aviuma od svakih oko 300 komada po jutru. Ovaj način pomladnje morati ćemo po svoj prilici trajno pridržati već i iz financ. razloga, pošto nas ovakova pomladnja neće stojati više od Din 600—800 po jutru. U tom slučaju snizili bi dosadanje ogojne troškove malone za polovicu.

Na toliki broj u tehničke svrhe sposobnih stabala kako ih gore označisemo, upućuje nas ta okolnost, što će se od 60.—100. godine morati etati naročito vaditi putem predjivanja i pripravnih sjekova u dospjevajućim sastojinama. Taj broj biti će opravdan, ako sada predpostavimo, da će buduća glavna sastojina na jednom jutru normalne

stojbinske dobrote u 90. godini morati biti obraštena sa najmanje 170 stabala, oko 40 cm. u pp. debelih, te sa drvnom zalihom od kojih 240—250 m³. Od 60.—100. godine morati će prihodi od orahovog sjemena djelomice zamjenjivati novčane dohotke, koje će sama drvna gromada uslijed abnormalne postupnosti u dobnim razredima podbacivati. Samo snizivanje ophodnje i jedan turnus nisu nikako dovoljni, da izravnaju tolike praznine u dobnom normalitetu.

O d m o r.

Iza odmora polazi se na križanje prosjeka 13, izmedju odjela 33a—26 i 34b—27a sve do glavnog prosjeka A, te uzduž posljednjeg do odsjeka 34a, gdje se sa desne strane vidi čista mlada sastojina od amerikanskog oraha, stara 15 godina, posadjena sa 1-godišnjim presadjenicama iz Gjergajskog rasadnika (šumarije Vukovar). Red od reda odaljen 4 metra, dok je stabljika u redu odaljena 70—80 cm. jedna od druge. Ova sastojina bila je u svojoj mlađosti okresivana, te je već i proredjena.

Kad je ova orahova kultura bila već oko 4 godine stara, opazilo se je, da je razmak redova unutar kojih je sadnja obavljena — prevelik. Da se postigne što ranije sklop krošanja, i da mlada kultura poraste što jače u vis, posadnjene su u orahove medjuredove biljke crnog jasena (*Frax. ornus*), koje su ali medjutim nadraštene, te uslijed sklopa oraha a i manje odgovarajuće stojbine ornušu — podušene i izčezle.

Oko svake treće godine cvate ova sastojina i rodi obilno orasima.

S lijeve strane u odjelu 27b zapaža se 34-godišnja hrastova (*pedunculata*) i cerova sastojina, dosele već dva puta proredjena.

Došav do križanja glavnih prosjeka A i B, opažamo na desnoj strani u odjelu 33. mlađu, 16 godina staru mje-

šovitu sastojinu od američanskog oraha i hrasta lužnjaka. Ova mlada sastojina ponikla je iz, iste jeseni sadjenoga žira i oraha. Napadan je ovdje porast izmedju oraha i hrasta, te se dade sada već predviđati, da će orah hrasta poništiti, ako se potonjem — gdje je to potrebno — ne priteče sjekirom u pomoć.

S lijeve strane je odjel 28. — To je 20 godina stara hrastova lužnjakova sastojina sa malom primjesom cera, sve dosele nepromjena. Pročistiti će se ove jeseni.

U odjelu 33. ove će se jeseni orah prorediti, da se pruži prilika jačem razvitu njegovih krošanja.

Na križanju prosjeke 14, te ravno prosjekom A, dolazimo desno do odjela 32, koji je 17 godina star, te zasaden hrastom lužnjakom i pitomim orahom. U ovom odjelu će se tečajem ove jeseni isjecanjem hrastića oslobođiti krošnje plemenitog oraha da življe porastu.

Na lijevoj strani nalazi se odjel 29. obrasao hrastom lužnjakom, star 20 godina, koji će biti ove jeseni prvi puta proredjivan.

Na križanju glavne prosjeke A sa pobočnom prosjekom 15 imademo na desnu ruku odjel 31, koji je po svojemu postanku i razmjeru smjese identičan sa odjelom 32.

— Za 31. odjel vrijedi sve ono, što je već gore rečeno za odjel 32. — Na lijevoj strani imademo odjel 30, na kojem se nalazi 23 godine stara mješovita sastojina, u kojoj je u redove posadjen plemeniti orah, te hrast lužnjak i cer, razmak redova 2 metra. Umjetnuti su ovdje crni orah i Robinia. Potonja posadjena je ovdje 1925. godine. Posljednji put je ova sastojina proredjena u godini 1925.

Odavde se kreće prosjekom 15. istočno izmedju odjela 29. i 30. prema odjelu 18a. Izmedju odjela 30. i 18a dolazimo prosjekom 5 do naših najstarijih i najljepše odraslih orahovih sastojina, u odjelu 18a. Prolazeći tim odjelom razgledavaju se koli sastojina, toli i oborena srednja stabla orahova i hrastova.

Ova sastojina uzgojena je na dva načina. Najprije je sadjen *Juglans nigra* u redove jedan od drugoga daleko 10 m, dok je istodobno u redovima od $2\frac{1}{2}$ m udaljenosti sadjen hrast lužnjak i cer. Od ovih hrastovih redova uspjevaju sada samo srednji red, udaljen od oraha 5 m, dočim su prvi i treći, orahu najbliži hrastovi redovi posvema potisnuti, te tvore danas samo tlozaštitno drvo. Moralo ih se je isjeći, da se dade vrednjem redu hrastova i oraha oduška.

Na drugom dijelu istoga odjela sadjeni su istodobno hrast i američki orah tako, da je orah od oraha sadjen $12\frac{1}{2}$ m daleko, dočim su u medjuredovima sadjeni hrast i cer i opet u udaljenosti od $2\frac{1}{2}$ m. — Samo iz drugoga i trećega reda mogli su ga djelomično i nadrasti, dočim su prvi i četvrti red hrastovine kao redovi orahu najbliži — nestali. — Da i oni mladi hrastovi, koje vidimo u odjelu kao odrasle ne stoje u potpunom sklopu, kriva je okolnost, što su u tom odjelu harale gubarove gusjenice (*Lymantria dispar*) i odmah iza toga Oidium, pa je znatan broj stabalaca uslijed istodobnih utjecaja obiju spomenutih štetnika propao. — Promatranjem sastojina opaža se, da su stabla crnog oraha porasla na užvisini samoga odjela puno viša, puno deblja, puno jednoličnija nego li što su ona stabla koja stoje na spustovima samoga odjela. Pošto je ova sastojina naša nastarija sastojina od *Juglans americana*, to smo mjerenjem odgovarajućeg srednjeg stabla ustanovili, da *Juglans americana* stara 27 godina na ovom odjelu godišnje poprječno prirašćuje u visinu jošte za 45 cm, dok hrast lužnjak (*pedunculata*) dostiže u visinu samo 42 cm. Zato ali pokazuje poprječni godišnji prirast u debljinu puno znatnije razlike kod usporedbe ovih objuh vrsti drva. Dok orah prirašćuje godišnje poprječno za 55 mm, iznosi takav kod hrasta samo 49 mm.

U mladoj svojoj dobi, u starosti od 15 godina (odjel 34a) prirašćuje crni orah znatno jače od hrasta lužnjaka (*pedunculata*) starog 20 godina. Dok se prvanji žuri u

označenoj dobi u visinu sa poprječnim godišnjim prirastom od 78 cm, iznosi kod drugoga visinski prirast 43 cm. Isto tako su znatne razlike u funkcijama prirasta u debljinu izmedju obiju ovih vrsti drveća u njihovim dobama. Dok poprječni godišnji prirast u debljinu ovdje kod Juglans nigra americana iznosi 87 mm, iznosi on kod hrasta (*Qu. pedunculata*) samo 37 mm.

Ova istraživanja su podjedno jasni putokazi, kako jednoj i drugoj vrsti drva prija stojbina, u kojoj su posadjene i na kojima moraju da rastu. A jasne su to upute za kultivatore, za taxatora i za šumara, kojemu je povjerenovo vodjenje šumskog gospodarstva, te koji ne može činiti pogrješaka u svojim raspoložbama, dok pri stručnom radu uvažava zasade šumarske znanosti i učinke naravi, kojim ona na njegove radove reagira.

Juglans nigri moramo osim toga dati prednost pred drugim vrstima drva pa i pred hrastom lužnjakom još i zato, što ga od šumoštetnika napada samo mali broj. Lišće mu oštećuje gusjenica od *Lymantria dispar* i zareznik *Melolontha vulgaris*, dok samo drvo prema dosadanjim opažanjima grizu gusjenice od *Cossus ligniperda* (Weidenholzbohrer i C. (Zeuzera) aesculi (Blausieb), te se ondje nalaze rijetko kada. — Tome suprotno navaljuju na lišće, grančice, drvo, ucvat, plod hrasta lužnjaka bezbroj štetočinaca, zareznika i gribova, koji su općenito poznati iz stručne literaturе, te su u stanju, da ponište cijele sastojine.

U VUKOVARU, dne 26. maja 1927.

Vlastel. šum. savjetnik:

Dojković m. p.

objel	Sovremena zgrada	rost dvoca	Strošek za zgraditev	Vrij. stabla za park	Učinkovili nelyje stablo	Kasa po jutri
			čas	čas	m ³	
			čas	čas	m ³	

34 a 17 Cniv orah 15 523 12'9 11'80 01080 57'31 57'31

28 - 1390 Thrust 20 1764 74 8.70 0.0212 - 37% 37.40

Premia prihodnje
skizaljci o
Himmenzauere

Wimmenau

18 a 4047 Ctenorah 27 191 14°9' 12°20' 0°12' 23°57' 50°99'

Frast

Premja prikazaj
zvratjajci od
Himantocera. Hraast 27 1533 9:6 12'go 0055 - 85 85

* Obrazek hrast usypan karunya guse
nica i medlyjka 0'7/0'8

Prepled

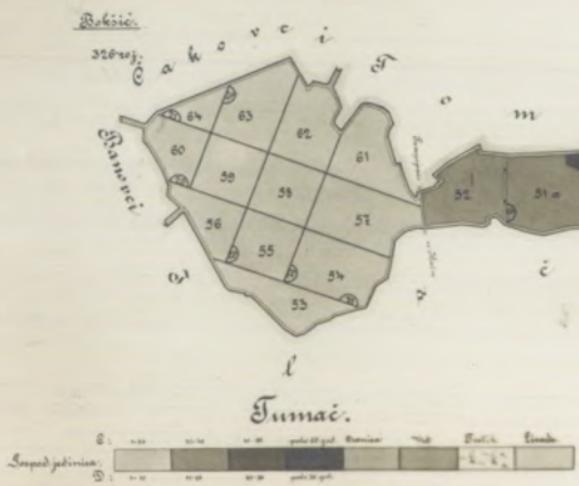
STRUKTURNE ŠUMSKOG FONDA NEKIBODJELA

ŠUMARIJA TOMPOJEVCI.

Gospodarska jedinica Ć: 3598j 946 □H
 D: 582j 1063 □H

Ukupna površina: 4181j 409 □H.

Mjerilo: 1:200^e.

Vidi i

Ing. Branislav Selnik

Kultura crnog oraha u nas.

Šumarski list L (1926.) br. 1., str. 22 - 29
i br. 2., str. 89 - 103.

(19. 10. 990.)

